

383

541

B.

Borlești J. Argeș

Com. Borlești

22

MINISTERUL

Dezvoltării

Serviciul

Jud. Argeș
Com. Borlești

22

DOSAR Nr.

Referitor la

- Casa veche Constantin Stătescu (1753)
- cătun Vărgari - Biserica Cuvioasa Paraschevii
- cătun Vărgari - Biserica Sf. Nicolae (1750)

Vol.

Înregistrat sub nr.

Data înregistrării 1948

Data încheierii 1950

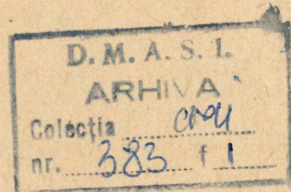
383

474

Com. Borlesti.

Imobil Stătescu

Casa din Com. Borlești - Jud. Argeș,
Proprietatea prof. Constantin Stătescu
Memorii pentru Ord. Comisia Monumentelor Istorice

Actuala casă, odinioară forma conacul unei moșii
de cca 1500 ha. - proprietate a boierilor Rătescu - ce
se întindea de o parte și alta a râului Argeș până în
vâile marginare, pe actualele comune și sate :

Borlești, Mierisani, Valea Mărului, Găleşti ...
Odată cu casa, boierii Rătescu au construit și biserica
conacului. Pe ea la intrare, stă scris anul 1753.

Asta - z - este biserica satului Borlești și de mai mult
ani a fost declarată Monument Istoric.

Se pot observa asemănări în linii și ornamente
datate aceleiași constructor între casă și biserică.

Prin încusuriri, moșia - și deci și casa - a
trecut repede în stăpânirea familiei Berindei.
Până în vremuri foarte apropiate casa a purtat numele
de Casa Berindei. Și asta - z - în satele Găleşti
și Borlești se numesc „linia Berindei”. Locurile
unde au fost cu proprietarii clădiri care și-au
construit apoi casele lor.

Casa împreună cu moșia - mult redusă - a rămas
în familia Berindei până către anul 1860-70, când
un urmaș al ei - Radu Mihail - prin împrumuturi
nemorate a scăpat-o din mână, trecând în
stăpânirea familiei Hagiuof.

Familia Hagiuof a păstrat-o până în

timpul primului război mondial (1916), după
 care paucatul a fost vandut oamurilor.

Casa împreună cu cea 10 ha împrejur, au
 dobândit-o prin anul 1921.

Casa stat în posesiunea fam. Hagranof casa
 a suferit multe schimbări:

Acoperișul de șindrilă, a fost înlocuit cu tablă.
 Pridvorul a fost închis cu grămuri colorate.

Toată ornamentația exterioară a fost netezită și
 lăcurată.

Lucrurile de stejar roșu.

Oclădire în formă, la partea din spate, a fost
 adăugată pentru atenanti.

Când a intrat în posesiunea mea, nu mai era
 locuită. Casa sta în neflocul cerăturilor.

Toate alterările însă nu împiedeau revenirea
 la forma veche. Astfel:

S'a acoperit cu țigla.

S'a degajat pridvorul și ornamentația din lemnuri,
 cu multă greutate s'a scos vopseaua, cuprinsă,
 aproape, pe lemnul de stejar.

S'a dărăuit clădirea adăugată.

Lucrurile de tamplare, zidărie, dulgherie, sobe...
 au fost făcute de meșteri locali și de pe Valea Valsanului.
 Singura modificare a fosto prelungire a acoperișului
 în domul casei, spre Vest, peste salita ce ducea la
 mablăton, până în linie cu isitura sacuarului.

Prin această prelungire s'a putut face ^{loc} bucatărie
 și o cameră la parter, iar la etaj la camera, și
 sala de baie și closet.

Această modificare n'a alterat într-un mod aspectul exterior al clădirii.

Prin 1938, în timpul schimbării de intelectualitate stăruitoare, care a fost vizitată de către mai mulți dui arhitecți conduși de dl. Petre Antonescu împreună cu arhitectul francez dl. Peret.

Cutremurul nu i-a adus nici o pagubă (în 1940?). Zidurile au 70-80 cm. grosime.

Grinzile de stejar de cea 40 cm sunt unite de vime. am de pe cum se poate observa din camera, odinioară a țigărilor robi, astăzi, sala de mâncare.

Cele trei uși: la intrarea în pridvor, la intrarea în hall și la ieșirea din hall spre afară, sunt cele originale, de stejar și înțesate cu cire de fier.

Deasupra intrării în hall din pridvor stă în zid un mozaic executat de Santa Elena cu preț de Venetia, după schița dată de Doamna Milica Petrescu. Reprezintă, aproape exact, pe Măria Domniei din proconidia Sf. Nicolae Domnesc din Curtea de Argeș.

În Sept. 1947 și Ian. 1948. dl. Arhitect-ef. Cezar Niculin a vizitat care n'a făcut măsurători necesare relevului - obiect al unei lucrări pentru Concursul Monumentelor istorice. Lucrarea a fost inspirată de dl. Decan al Fac. de Arhitectură și reproducă cu un album de foto, relevul, la scară redusă, se afla în arhiva Fac. de Arhitectură.

20 April 1948

Prof. C. Stătescu

Casa din Borlesti

Comuna Borlesti, jud. Arges.

Comuna Borlesti se află pe soseaua Pitesti-Curtea de Arges, la 44 km. depărtare spre Nord de Pitesti. —

Casa veche este situată la 100. m. distanță spre Apus de linia ferată și se vede imediat ce treci halta C.F.R., cu același nume, înconjurată de o livadă de pomi fructiferi, camu în dreptul bisericii vechi din apropiere. —

Conform Memoriului care există la dosar, înlocuit de actualul proprietar prof. C. Stătescu, această casă a servit drept conac al unei moșii întinse și se crede că a fost construită de către boierii Rătescu, odată cu biserica satului care poartă data 1753 și cu care are multe asemănări în ciubuc și ornamente.

Apoi a trecut la familia Berindei, zisă „Cora-Berindei” până la 1860-70, când urmașii au vândut-o familiei Hagiarov care au stăpânit-o până la 1916, în care timp au înlocuit învelitoarea de din-vilă cu tablă galvanizată, pridvorul a fost înclis cu geamuri colorate, ^(partea din) ornamentele exterioare au fost teacuite iar în partea de Apus i s-a adăugat o clădire înformă, ca ateuauri. —

În anul 1921 când a fost cumpărată de D. Stătescu ea era nelocuită. — S-a procedat imediat la restaurarea vechilor forme, prin înlocuirea tablei cu țiglă, suprimarea geamurilor dintr-o stălpă pridvorului, scoaterea la lumină a ornamentației teacuite și a fâmplăriei de stejar de sub un strat gros de vopsea. — S-a dăruit clădirea înformă adăugată și a clădit o bucătărie și o cameră la parter și o cameră cu baie la etaj, prin prelungirea parterului acoperisului din dos, fără să strice aspectul clădirii. —

Casa având zidurile de circa 70-80 cm. grosime n'a suferit nicio deteriorare din cauza marelor cutremure din 10 Noiembrie 1940. —

Ea posedă trei uși originale (1753) de stejar, tintuite în cuie de fier, la intrarea principală din pridor și două la intrarea și ieșirea din hall. —

În fostă camera a țigănilor — azi Safragerie — se pot vedea vechile grinzii de stejar, aparente. —

— Subsemnatul, am vizitat în anul 1944 această modestă casă veche românească și am admirat aspectul ei exterior, mobilierul adecvat din interior și dragostea și înțelegerea pentru lucrurile vechi a actualului proprietar. —

În anul 1938 ea a fost vizitată de către Congresul Arhitecților români. —

În anul 1947-48 această casă veche a fost relevată și fotografiată de către studentul-arhitect Cezar Niculin dela Facultatea de Arhitectură. —

Pentru arhiva Comisiei Mon. Istorice sunt de părere să se poartă acest relevanțiu dela Facultatea de Arhitectură, spre a fi copiat pe hărți de cal. —

— Cu Decretul № 1466/948 această casă a fost declarată ca monument istoric.

arhit. Ion T. Costescu

5.3. 949. —

Clanta în anul 1948

exp. 30/IV.

14-1-1948

Ministerul Artelor și Informațiilor
Direcția Contencios.

404/1948

In sedința din 29 Aprilie 1948, Comisiunea Monumentelor Istorice luând în discuție cererea de clasare ca monument istoric a căsei vechi din Com. Borlești, Jud. Argeș, proprietatea D-lui Prof. C. Stătescu, în baza celor relatate de Dl. Arh. R. Bordenache și Gr. Ionescu, Decanul Facultății de Arhitectură, aprobă clasarea ca monument istoric a casei amintită, exemplar caracteristic și autentic de veche arhitectură civilă.

Avem onoare a înainta, în copie, procesul verbal din 29 Aprilie 1948 cu propunerile făcute pentru clasarea ca monument istoric, împreună cu schița de plan care se anexează, rugându-vă să binevoiți a aproba întocmirea formelor legale.

PRESEDINTE,

C. Dălcoviciu

SECRETAR-DIRECTOR,

V. Brătulescu

PROCES-VERBAL

Nr. 9.

Sedința din 29 Aprilie 1948

Presedinte: C. Daicoviciu

Membrii prezenți: Gala Galaction, G. Oprescu, R. Bordenache,
Gr. Ionescu, I. Nestor, Fr. N. Popescu, A. Sacer-
doțeanu.

Secretarul Comisiunii: V. Brătulescu

Sedința se deschide la orele 9. Se citește și se aprobă procesul
verbal al sedinței anterioare, cum și acela al Sucomisiei Tehnice
cuprinsând avizele date de Subcomisia Tehnică până în ziua de
29 Aprilie 1948.

.....
.....
Luându-se în discuție cererea de clasare ca monument istoric
a casei vechi din Com. Borlesti, Jud. Argeș, proprietatea D-lui Prof.
C. Stătescu, Dl. Arh. Bordenache arată că cunoaște monumentul, pe care
l-a cercetat în mai multe rânduri, și care, bine păstrat, constituie
un exemplar caracteristic și autentic de veche arhitectură civilă.

La sugestia D-sale, Dl. Arh. Gr. Ionescu, Decanul Facultății de
Arhitectură a dispus să se facă releveuri pentru arhiva acelei
Facultăți. În urma celor expuse și în baza planurilor prezentate,
Comisiunea a aprobat clasarea ca monument istoric a acestei case
pentru interesul său arhitectonic.

.....
.....

26. 4. 1948 la Subcomisia Tehnica

Arhit. Horia Gheron

MINIST. CULT. NATIONALE SI AL CULTELOR

Nr. 8404

nu curse monumentul, dar din
elaboratul plan se vede caracterul
interesant al acestui corne ce sunt
de pãrãre si se require planului Comi-
siei pentru decretare ca monument
istoric. Arhit. Horia Gheron

D. M. A. S. I.
ARHIVA
Colectia C.A. 1
Nr. 383 f. 6

26. IV. 1948.

La plenul Comisiei

Signat
Horia Gheron

Domnule Prezident

26. 4. 1948 la Comisia Tehnica Arhit. Horia Gheron

Casa este pe drumul subsemnatul, prof. C. Stãtescu - Prof.
la facultatea de Stinte Bucuresti, cu domiciliu
la Nr. 14. 100. Strada N. Ionescu 10, cu o curtea

Comisia Monumentelor Istorice

Sedinta de la 29. IV. 1948
Se aproba clasa de memorii - ducere a casei ce pond pe
R. Gheron si proprietatea mea o mica ferma - in Com. Bortesti
Jud. Arges, împreună cu o schita.
Din partea lui, veti bine sa a decide, daca
se cuvine ca aceasta casa sa merite a
fi socotita "Monument istoric".

Casele de acest fel, daca nu au fost dãrãmate,
au fost astfel transformate ca nu se mai curse
din ce au fost ordinare, deci, aproape ca nu
mai exista.

Prin implinirea acestei dorinte, de a fi declarate
monument istoric, subsemnatul spera sa fie
apãratã, cât mai mult, de transformãrile
curse.

Ca deciziã stina Prof. C. Stãtescu
Domnule
Domnule Prezident al Comisiei Monumentelor Istorice

Ministerul Artelor si Informatiilor
Direcția Contencios

exp. 30/IV.

404/1948

În sesiunea din 29 Aprilie 1948, Comisiunea Monumentelor Istorice luând în discuție cererea de clasare ca monument istoric a casei vechi din Com. Borlești, Jud. Argeș, proprietatea D-lui Prof. C. Stătescu, în baza celor relatate de Dl. Arh. R. Bordenache și Gr. Ionescu, Decanul Facultății de Arhitectură, aprobă clasa-rea ca monument istoric a casei amintită, exemplar caracteristic și autentic de veche arhitectură civilă.

Avem onoarea a înainta, în copie, procesul verbal din 29 Aprilie 1948 cu propunerile făcute pentru clasarea ca monu-ment istoric, împreună cu schița de plan care se anexează, rugându-vă să binevoiți a aproba întocmirea formelor legale.

PRESEDINTE,

C. Dăicoviciu

SECRETAR-DIRECTOR,

V. Brătulescu

REPUBLICA POPULARĂ ROMÂNĂ

MINISTERUL
ARTELOR ȘI INFORMAȚIILOR
DIRECȚIUNEA _____

Nr. 5565/948

21 AUG. 1948

Comisia Monumentelor
Istorice

17-26-1948.

✓
Avem onoare a vă înainta ală-
turat, spre știință, copie conformă
depe decistulexaminat nr. 1466/948.

Art. 5.

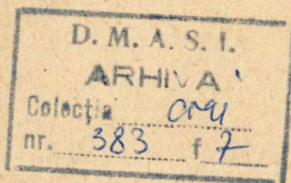

DIRECTOR,

Dumitru Petre

Subdirector,

I. Niculescu
Ioan Niculescu

R.P.R.

MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÂNTULUI PUBLIC
OFICIUL JURIDIC

D. M. A. S. I.	
ARHIVA	
Colectia	coali
nr.	383 f. 8

Nr. 73343/950

COMITETUL PENTRU ARTA

DE LA LÂNGĂ CONSILIUL DE MINISTRI

27 IUL 1950

Vă rugăm a ne trimite o copie de
pe Decretul Nr.1466/949 prin care imobilul
Stătescu din comuna Borlești jud.Argeș a
fost declarat monument istoric, întrucât
acest imobil a fost expropriat prin Decretul
Nr.53 din 15 Februarie 1950, pentru nevoile
școlii elementare din acea localitate.-

SEFUL OFICIULUI JURIDIC

Al. Dumitrescu

Comitetul pentru Așezămintele Culturale din R.P.R.	
de pe lângă Consiliul de Miniștri	
6256	din 12.II.1950
REGISTRATURA	

Seful Secției

H. Marin

VI

D. M. A. S. I.	
ARHIVA	
Colectia	CMU
nr.	383 f 9

**Prezidiul Marii Adunări Naționale a Republicii
Populare Române**

**Văzând raportul Domnului Ministru al Artelor și
Informațiilor cu nr.5353/13.8.1948**

**Având în vedere dispozițiunile art.3 al legii
pentru conservarea și restaurarea Monumentelor Istorice
din 29 Iulie 1919,**

**În temeiul art.44 pct.2 și art.45 din Constituția
Republicii Populare Române**

D E C R E T A M

**Art.I. Se clasează ca Monument Istorie imobilul
situat în Comuna Borlești Județul Argeș, proprietatea
Constantin Stătescu, cu toate consecințele prevăzute
în legea din 29 Iulie 1919, pentru conservarea și restau-
rarea Monumentelor Istorice.**

**Art.II. Domnul Ministru al Artelor și Informa-
țiilor este însărcinat cu aducerea la îndeplinire a pre-
zentului decret.**

dat în București azi 16 August 1948

ss C.Constantinescu Iași

**Ministerul Artelor și Informațiilor
ss Octav Livezeanu**

Nr.1466.

D. M. A. S. I.	
ARHIVA	
Colectia	CMU
nr.	383 f. 10

Serv. Muzeu și Monumente

12.VIII.1950

C A T R E

MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÂNTULUI PUBLIC

Oficiul Juridic

L O C O

Ca urmare la adresa Dvs.Nr.73.343/950, referitoare la plasarea ca Monument Istoric a imobilului Stătescu din Comuna Borlești, Județul Argeș, vă trimitem alăturat copia decretului Nr.1466/948, prin care s'a făcut această clasare.

Imobilul intrând ca atare în categoria Monumentelor Istorice, nu se vor putea executa lucrări de amenajări sau reparații fără prealabila aprobare a Comitetului pentru Așezămintele Culturale, Serviciul Muzeu și Monumente.

VICE PRESEDINTE,

SEF SERVICIU,

8 Iulie 1950.

REFERAT

Cercetând corespondența în legătură cu imobilul Stătescu din Com. Borlești Jud. Argeș, am constatat:

I. - Ministerul Artelor a propus în anul 1949 ca acest imobil să fie declarat monument istoric. Prin Decretul 1466, comunicat Comitetului Provizoriu al Com. Borlești la 7-XII-1949 de către Ministerul Artelor, acest imobil a fost declarat monument istoric, deoarece el reprezintă un model arhitectonic din partea locului, important pentru Studiul evoluției arhitecturii civile din Muntenia.

II. - Ministerul Învățământului Public, prin Decretul 53 din 15-II-1950 a expropriat acest imobil pentru cauză de utilitate publică.

III. - Ministerul Învățământului Public la 23-V-1950 ne întreabă dacă această decretare ca monument istoric a acestui imobil ar împiedica folosirea lui la satisfacerea nevoilor de învățământ și opiniază la trecerea lui în folosința Ministerului Învățământului Public.

IV. - Prin legea de conservarea și restaurarea monumentelor istorice din 29 Iulie 1919, imobilele declarate monumente istorice nu sunt scoase din folosința proprietarului și nici nu pot fi reparate, transformate etc., decât cu autorizațiunea Comisiunii Monumentelor Istorice.

V. - Dacă s'ar admite ca în acest imobil să funcționeze o școală, motivul pentru care a fost declarat monument istoric ar dispărea datorită folosirii lui de către un număr de școlari care ar deteriora ceea ce constituie "Monument Istoric".

VI. - Față de situațiunea expusă mai sus, având în vedere și faptul că prin Hotărârea Consiliului de Miniștri Nr. 501-1950 pentru organizarea Comitetului pentru Așezămintele Culturale, Comisiunea Monumentelor Istorice, este sub îndrumarea Comitetului. Cum încă această Comisiune nu a început să lucreze, iar arhiva Comisiunii Monumentelor Istorice se află la Ministerul Artelor, Comitetul pentru Așezămintele Culturale, în calitate de organ tutelar, ar trebui să comunice Ministerului Învățământului Public, că pentru școală, acest imobil nu se poate folosi.

Seful Serviciului Muzeu si Monumente,

(Ion Pașa)

Serviciul Muzee Si Monumente

8 Iulie 1950.

REFERAT

D. M. A. S. I.	
ARHIVA	
Colectia	CRU
nr.	383 / 12

Cercetând corespondența în legătură cu imobilul Stătescu din Com. Borlești Jud. Argeș, am constatat:

I. - Ministerul Artelor a propus în anul 1949 ca acest imobil să fie declarat monument istoric. Prin Decretul 1466, comunicat Comitetului Provizoriu al Com. Borlești la 7-XII-1949 de către Ministerul Artelor, acest imobil a fost declarat monument istoric, deoarece el reprezintă un model arhitectonic din partea locului, important pentru Studiul evoluției arhitecturii civile din Muntenia.

II. - Ministerul Învățământului Public, prin Decretul 53 din 15-II-1950 a expropiat acest imobil pentru cauză de utilitate publică.

III. - Ministerul Învățământului Public la 23-V-1950 ne întrebă dacă această decretare ca monument istoric a acestui imobil ar împiedica folosirea lui la satisfacerea nevoilor de învățământ și opiniază la trecerea lui în folosința Ministerului Învățământului Public.

IV. - Prin legea de conservarea și restaurarea monumentelor istorice din 29 Iulie 1919, imobilele declarate monumente istorice nu sunt scoase din folosința proprietarului și nici nu pot fi reparate, transformate etc., decât cu autorizațiunea Comisiunii Monumentelor Istorice.

V. - Dacă s'ar admite ca în acest imobil să funcționeze o școală, motivul pentru care a fost declarat monument istoric ar dispărea datorită folosirii lui de către un număr de școlari care ar deteriora ceea ce constituie "Monument Istoric".

VI. - Față de situațiunea expusă mai sus, având în vedere și faptul că prin Hotărîrea Consiliului de Miniștri Nr. 501-1950 pentru organizarea Comitetului pentru Așezămintele Culturale, Comisiunea Monumentelor Istorice, este sub îndrumarea Comitetului. Cum încă această Comisiune nu a început să lucreze, iar arhiva Comisiunii Monumentelor Istorice se află la Ministerul Artelor, Comitetul pentru Așezămintele Culturale, în calitate de organ tutelar, ar trebui să comunice Ministerului Învățământului Public, că pentru școală, acest imobil nu se poate folosi.

Seful Serviciului Muzee si Monumente,

(Ion Pașa)

II
Borlesti jud. Arges. Cinn verde 1950

R. P. R.

MINISTERUL
ARTELOR ȘI INFORMAȚIILOR

DIRECȚIUNEA I

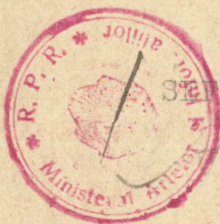
OFICIUL JURIDIC

Nr. 24.548 din 19 Aprilie
1950.-

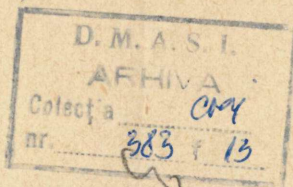
Lucr. buget
Veș.
le
C ă t r e

DIRECȚIUNEA EXPOZITIILOR,
MUZEELOR ȘI MONUMENTELOR ISTORICE

Avem onoarea a vă înainta alătu-
rat, copie depe decizia ministerială Nr.
24.548/1950, spre știință și cele legale.

ȘEFUL OFICIULUI JURIDIC,
le. Bratu

177.20
174
178

La domn. Uduca

DECIZIUNE

Ministrul Artelor ;
Având în vedere decizia ministerială Nr. 39.285/1949 ;
Având în vedere referatul Direcțiunii Expozițiilor, Muzeelor și monumentelor istorice cu Nr. 13.200/1950 ;
Având în vedere dispozițiunile Decretului Nr. 215 pentru organizarea Ministerului Artelor al Republicii Populare Române, din 23 Mai 1949 ;

Scris. Muzei

DECIDEM :

Art. I. - Se rectifică decizia ministerială Nr. 39.285/1949, în sensul că bunurile :

- Cetatea din Păgăraș - monument istoric, din Jud. Păgăraș aflat în folosința Ministerului Forțelor Armate și.
- Iombilul, proprietatea O. Stătescu din com. Borlești Jud. Argeș, declarat monument istoric, se radiază din cuprinsul susmenționatei decizii, fiind din eroare înscrise.

Art. II. - Direcțiunea Administrativă este îndreptățită cu executarea prezentei deciziuni.

MINISTRUL ARTELOR,

ss/ Ed. Mezincescu

Nr. 24.548 din 19 Aprilie 1950.-

p. conformitate,

XXXXXXXXXXXXXXXXXX

VI

18200/950

15. APR. 1950
G4p

C A T R E

OFICIUL JURIDIC

din Minister.-

Cu Nr.18171/949 Comitetul Provizoriu al Jud. Făgăraș comunică Ministerului că nu poate lua în folosință Cetatea din Făgăraș, deoarece este în folosința Ministerului Forțelor Armate, iar cu Nr.44929 din 19 Dec.1949 și 17 Martie 1950 Comitetul Provizoriu al Județului Argeș cere lămuriri asupra casei vechi, monument istoric, din Com.Borlești, care este proprietate particulară.

Aceste monumente sunt trecute în listele ce însoțesc Decizia Ministerială Nr.39285 din 10 Noembrie 1949 ca fiind proprietatea Ministerului.

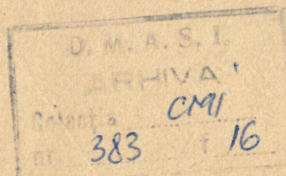
Pentru clarificarea acestei situații vă rugăm să binevoiți a dispune să se facă cuvenita rectificare pentru aceste două monumente, radiindu-se din Decizia mai sus arătată și comunicându-se aceasta Comitetelor Provizorii respective.

D I R E C T O R ,

Re

SEFUL SERVICIULUI,

COMITETUL PROVIZORIU JUD. ARGES
-SECTIUNEA ADMINISTRATIVA-
Nr.44.292
1950 Martie 17.-

1174 - 72m.

Către
MINISTERUL ARTELOR
DIRECTIUNEA AD-TIVA
BUCURESTI

Revenim la adresa noastră Nr.44.292
din 19 Decembrie 1949, cu care v'am înaintat
procesul verbal de preluare a monumentului
istoric din comuna Borlești - Argeș, prin care
am cerut să ni se comunice, care din obiectele
menționate în inventar, intră în patrimoniul
Statului și cine plătește pe cel cărui a i-a
fost încredințat inventarul, care îl și îngri-
jește.-

Totodavă vă rugăm a ne comunica dacă
fostul proprietar mai poate locui acolo.-

SEFUL SECT. AD-TIV,

Seful Sect. Bunuri,

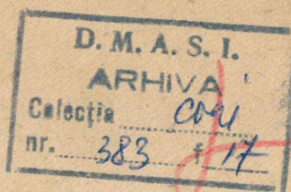
IX
Arh. Pentu
7

Căt. Vargari

Bis. Cuv. Paraschiua

si Jf. Piculae

cmj

CHESTIONAR

PRIVITOR

LA MONUMENTELE ISTORICE

(Acest chestionar se va completa și înainta cu adresă oficială pe numele: D-lui Președinte al Comisiunii Monumentelor istorice, Administrația Casei Bisericii, în interval de două săptămâni dela ziua primirii lui).

Județul

Argeș

Comuna

Borlest

Cătunul

Varza

1) Felul monumentului.

Numele și hramul

Curioasa Paraschiva
S. I. Ioan Nicolae

Mănăstire

Schit

Biserică parohială

Biserici filiale

da

(Pentru fiecare biserică filială se va face chestionar aparte).

2) E de zid sau de lemn? E drept-unghiulară sau cu sănuri?

Este de zid S. I. cu
sănuri

3) Care e anul de fondare și numele ctitorilor? (Se va da numele ctitorilor de pe pisanie pomelnice și portrete ctitorești).

Trebare de zid mai bine
de. 1750 și ca în 1809
acut locas la fugăritolu
nou

4) Ce inscripții de fondare, săpate în piatră și lemn, sau zugrăvite sunt? (pe cât se pot descifra).

Ca vrea Tatălui S. I. cu
ajutorul Fiului S. I. cu săvârșirea
Sfantului Duh, fidiu S. I. aceasta
santa biserică din temelie, unde prinzeste
hramul S. I. Nicolae și Curioasa Paraschiva
de S. I. Rabbu vel Armas S. I. acum S. I. infumetot
cu fugăritolu după cum se vede prin obsecula a
S. I. Pau George vel Clucer ca se tre
pomenire vesnică la toata lumea S. I. în zilele
Prea înaltatului împărat Alexandru Pavlovici
a toata Rusia S. I. în zilele Prea înaltei Sale părintelui
S. I. Rabbu - Iosif episcop la Argeș, la leatul 1809
Iunie 20 -

P. S. În cazul când aceste rubrici nu sunt suficiente, se vor anexa file, arătându-se numărul rubricii la care se referă.

Pentru fiecare biserică, indiferent de anul când a fost clădită, se va alcătui chestionar aparte.

5) Ce clădiri sau ziduri sunt pe lângă biserică și ce vechime au?

Nu sunt

6) Are biserica pridvor cu stâlpi înflorați și chenare împodobite la uși și ferestre?

Are pridvor - Nare
Chenare.

7) Are pietre de morminte vechi? Ce inscripții au? (pe cât se pot citi).

Nare

8) Zugrăvelile sunt vechi sau noi? Pedinașara bisericii sunt zugrăveli?

Za zugrăvela este
veche. Fautul orak
Nicolai

9) Tâmpla e de zid sau de lemn? Ce vechime are? E frumos împodobită?

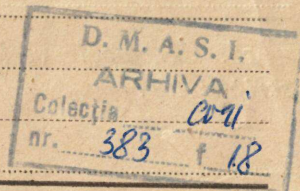
Tâmpla e de zid
Lumos împodobita veche
de forma ca o cruce
mare de zid

10) Câte strane vechi și sfeșnice de lemn sculptate sunt?

Sunt ~~lăci~~ sfeșnice de
lemn sculptate.

11) Inventariul icoanelor vechi de la tâmplă și din biserică, chiar a celor scoase din uz, cu arătarea inscripțiilor ce au, și numele sfinților ce reprezintă.

Curvoara Paraschiva - Sf. Erach Nicolae, Sf. Măria
Sf. Iosif Hristos, Sf. Iosif
Botezătorul. Acesta sunt
la tâmplă. În interior se găsesc
Măria Domnului, Sf. Erach Nicolae
Sf. Iosif Botezătorul. Și încă s'au găsit
Măria Domnului. S'au găsit
numele pe stărueli.

12) Inventarul candelelor, cădelnițelor, discurilor, ripidelor, chivoturilor, crucilor de lemn ferecate, pastalelor, potirelor, și al întregii argintării vechi, precum și al candelabrelor vechi, (indicându-se inscripțiile ce au pe cât se pot ceti).

5 candelă argint, una
Cădelnița veche, un disc
un potir cu toate accesoriile
vechi - fără inscripții
un candelabru bronz, cu 8 lumini

13) Inventariul vestimentelor vechi, chiar a celor scoase din uz.

2 Stihare, 4 Sf. I., 2
Epitafii, 1 perich
manecute 1 Crin -

14) Ce pomelnice vechi, manuscrite sau documente sunt? (Inventarul lor).

Nu sunt nici
documente nici pomelnice
vechi.

15) Inventarul cărților vechi de slujbă, cu arătarea titlurilor lor.

12 m. ne — una ca faur
1 apostol, 1 pentecostar
1 triod, oclitor mare, catavaser
mic; una psaltire, una evanghelie
in prele, un Evologhiu

16) Ce clopote vechi sunt și ce inscripții au?

Clopotul cel vechi sta
laat. de tenut

17) Când s'a făcut ultima reparație mare a bisericii; s'a păstrat ce era vechi?

Ultima reparație s'a
făcut în anul 1914
nu s'a modificat nimic.

18) Ce legende istorice se povestesc despre acest sfânt locaș?

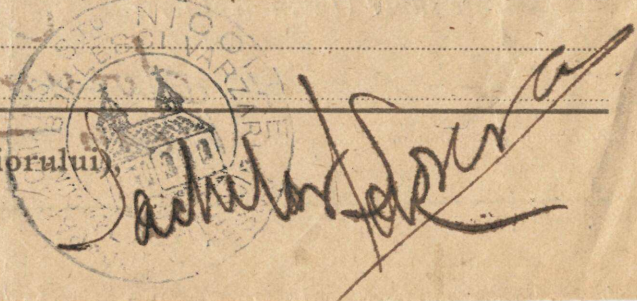
Nu mi s'a povestit
nici o legendă despre acest sf. locaș.

19) Ce lucruri istorice sunt prin prejur?: palate domnești, case boierești, cule, case vechi țărănești, câmpuri de luptă, cruci de piatră mari (cu inscripția pe cât se poate descifra).

Nu știu lucruri istorice
nici palate domnești,
nici case boierești, și
țărănești, precum
nici cruci de piatră

Semnătura Parohului (Superiorului)

Sigiliul Bisericii (Mănăstirii)

D. M. A. S. I.
ARHIVA
Colecția CMI
383 f. 19

Borlești Vârjari
(Com. Borlești-Vârja), jud. Argeș

Bis. filială cu hramul „Curioasa Tărașchioara”
în Sf. Nicolae. —

Această comună se află la circa 14 km. Nord-Pitești,
pe șoseaua și calea ferată Pitești-Curtea de Argeș. —

Biserica de zid, cu zămuri laterale și pridvor.

Nu se știe data fondării, se crede a fi înaintea de 1750. —

Clăditorul a fost Radu vel Armas, după cum reiese din
inscripția pusă la 1809 când s'a reparat zugrăveala
interioară, de către Pan Gheorghe, vel Clucer.

Are tămplă de zid, ce se termină cu o cruce de zid. Are
și sfemice vechi sculptate, icoane vechi, 1 candelă veche,
5 candelă de argint, un disc, un potir. Are cărți vechi. —

Clopotul a fost luat de Germanii în 1914-16. —

— Această biserică n'a fost vizitată de un delegat
al Com. Mon. Istorie.

— Nu există planuri sau dosar.

— S'a reparat la 1871 și 1914. —

Anexe:

Chestionarul din 1921

Note descriptive

Bibliogr. Anuarul C. Bis. 1909, pag. 275 arată data ¹⁸⁰² ~~1853~~

Anuarul Episcopiei Argeș. pag. 79 (spune că a fost zidită la 1653)

Catagrafia „ „ (de T. Tănăsescu) pag. 6 (spune că a fost zidită de
Const. Vârjan pe moșia boierilor
Vârjari.)

arhit. Iord. Costescu

1949

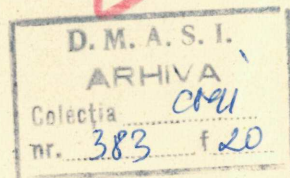
humai chestionar

Argeș

comuna: Borlești ✓

căminul Vârzar

une chioșcuri

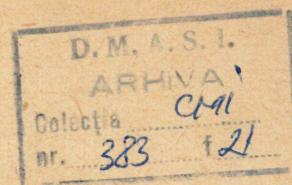
Biserica filială cu hramul Curioasa Paraschiva
și sf. ierarh Nicolae este de zid cu sămuri.

Probabil zidită la 1750, ~~și~~ în 1809 a fost zugrăvită din nou.

Inscripții : „ Cu vrea Tatălui și cu ajutorul Fiului și cu
„ săvârșirea Sfântului Duh, zidite s'a această sfântă biserică
„ din temelie, unde se prăznuiește hramul Sf. Nicolae
„ și curioasa Paraschiva de d-ului Radu vel Stomas,
„ și acum s'a înfrumusețat cu zugrăveală după cum
„ se vede, prin osteneala a d-ului Pan Gheorghe vel
„ clucer ca să fie spre pomenire vesnică la toată
„ lumea d-ului. În zilele prea mălăitului împărat Alexandru
„ Pavlovici a toată Rusia și în zilele lui Sf. Sca părintelui
„ Kiril Kir Torif episcop la Argeș, la anul 1809 Iunie 28
„ ne pridor. Tâmpla e de zid și se termină cu o cruce de zid.
„ Ne 11 sfarmice vechi sculptate, câteva icoane vechi, candelă, candelabre
„ vechi. Clopotul a fost luat de germani.

Reparații : 1914.

1) Hramul C. B. p. 275 pune ca dete a d-ului 1809-12, iar la reparație pune
anul 1821. s'a reparat în

Comuna Borlesti
Cămunul Vărzar

Biserica filială cu hramul Cuvioasa Paraschiva și Sf. Ierarh Nicolae este de zid cu sânnuri,

Probabil zidită la 1750, în 1809¹⁾ a fost zugrăvită din nou

Inscriptii: "Cu vrerea Tatălui și cu ajutorul Fiului și cu săvârșirea
"Sfântului Duh ziditu-s'a această sfântă biserică din temelie,
"unde se prăznuește hramul Sf. Nicolae și Cuvioasa Paraschiva de ~~an~~
"d-lui Radu vel Armaș și acum s'a înfrumuseăat cu zugrăveală
"după cum se vede prin osteneala a d-lui Pan Gheorghe vel clucer
"ca să fie spre pomenire veșnică la toată lumea d-lui. In zilele
"prea înălțatului împărat Alexandru Pavlovici a toată Rusia și în
"zilele Prea Sfintiei Sale părintelui Chiriu Chir Iosif episcop
"la Argeș la leatul 1809 Iunie 20."

Are pridvor. Tâmpla e de zid și setermină cu o cruce de zid. Are
11 sfeșnice vechi sculptate, câteva icoane vechi, candelă, cădel-
nițe, cărți vechi. Clopotul a fost luat de ~~gerani~~ Germani.

Reparație: 1914

1) Anuarul C.B. pg. 275 pune ca dată a clădirii 1809-12, s'a repa-
rat în anul 1871.

Cat. Vargari

Bs. of Enculac

D. M. A. S. I.
 ARHIVA
 Colectia *crail*
 nr. *383* / *22*

CHESTIONAR PRIVITOR LA MONUMENTELE ISTORICE

(Acest chestionar se va completa și înainta cu adresă oficială pe numele: D-lui Președinte al Comisiunii Monumentelor Istorice, Administrația Casei Bisericii, în interval de două săptămâni dela ziua primirii lui).

Județul *Arges*
 Comuna *Borlesti*
 Cătunul *Varzar*

1) Felul monumentului.

Numele și hramul.

Mănăstire *Se pare ca a fost manastire.*

Schit

Biserica parohială

Biserici filiale

(Pentru fiecare biserică filială se va face chestionar aparte).

2) E de zid sau de lemn? E drept-unghiulară sau cu sânnuri?

zid de zid & dreptunghiulară & cu sânnuri

3) Care e anul de fondare și numele ctitorilor? (Se va da numele ctitorilor de pe pisanie pomelnice și portrete ctitorești).

La zidit la anul 1753 - de s. c. Toma Rătescu Setrar & soția jupănită Bolasa, cari se găsesc zugrăvite în biserică ca în seaga faurilor persoane.

4) Ce inscripții de fondare, săpate în piatră și lemn, sau zugrăvite sunt? (pe cât se pot descifra).

*Acasta fonta & Dumnezeu
 biserică - cu hramul
 Sfântul Crăst Nicolae a
 fost zidită din nașut de Dl. Toma Rătescu
 Bivul Setrar & de soția jupănită Bolasa
 în anul dela Arhiepiscop 1753 & în timpul domniei
 lui Constantin Racovița Voievod. fiind ruinată
 s'a restaurat în anul 1889 - cu apitome obșter
 & al Slat Hagiarov. proprietar, iar în zilele noastre
 cu bun curătoareea Prea S. noastră Episcop Calist & sub domnia
 regelui Ferdinand I. s'a făcut acestor fond lucas mari &
 întemnat reparatruis cu sprijinul bugetului al Casei Bisericii
 cu apitome obșter & ca în denumirea & separe ghera a Slat*

P. S. In cazul când aceste rubrici nu sunt suficiente, se vor anexa file, arătându-se numărul rubricii la se referă.

Prisac Naum proprietar

Pentru fiecare biserică, indiferent de anul când a fost clădită, se va alcătui chestionar aparte.

5) Ce clădiri sau ziduri sunt pe lângă biserică și ce vechime au? *Au fost zidurile bisericii de cărămidă fiindcă eușuram sătrant spus că erau și chitii unde locușau ei și se vedeau înăstăruia. dar cărămida s'a scos din pământ de un cetățean - Am declarat.*

6) Are biserica pridvor cu stâlpi înflorați și chenare împodobite la uși și ferestre? *Au pridvor, ușile și chenarele și la uși și la ferestre și la stâlpi*

7) Are pietre de morminte vechi? Ce inscripții au? (pe cât se pot citi).

Nu sunt -

8) Zugrăvelile sunt vechi sau noi? Pedinașara bisericii sunt zugrăveli?

Zugrăvelile e vechi. S'a spus că aceasta frumoasă pictură e lucrată în apă. Pe după război mare zugrăveli de catoliceșă uși Sf. Nicolae

9) Tâmpla e de zid sau de lemn? Ce vechime are? E frumos împodobită?

Tâmpla e de zid, căci din cauza vechimii a început a se ~~crăpa~~ crăpa din vechi ușa e frumoasă.

10) Câte strane vechi și sfesnice de lemn sculptate sunt?

Strane vechi nu mai sunt. Mai sunt numai cele 3 sfesnice împăratești. Cele noi nu par a fi vechi

11) Inventariul icoanelor vechi de la tâmplă și din biserică, chiar a celor scoase din uz, cu arătarea inscripțiilor ce au, și numele sfinților ce reprezintă.

Sf. Iosif și Maria
la femeie - Sf. Iosif și Maria
Sf. Erasm Nicolae, Sf. Cuvios
Păroschivari,

12 icoane Cu prafnice
myratorate - 1 icoana
cu Maica Slei - 1 icoana
de Iosif și Maria - 1 icoana
1 icoana în interior
Maica Slei
Sf. Cuvios

12) Inventarul candelelor, cădelnițelor, discurilor, ripidelor, chivoturilor, crucilor de lemn ferecate, pastalelor, potirelor, și al întregii argintării vechi, precum și al candelabrelor vechi, (indicându-se inscripțiile ce au pe cât se pot ceti).

Sunt ~~patru~~ candel
de argint. fără inscripție
un doc. un chivot în
formă de istorică, un
pct. cu toate experimentele
n'au inscripții - Candelabru
pechi la luat de nemți
la cumpărat în 1921 - cum candelabru
non

13) Inventariul vestimentelor vechi, chiar a celor scoase din uz.

Vestimente vechi nu sunt

14) Ce pomelnice vechi, manuscripte sau documente sunt? (Inventarul lor).

Nu sunt nici pomelnice
nici manuscripte nici
documente

15) Inventarul cărților vechi de slujbă, cu arătarea titlurilor lor.

In fapt, scan
pus la biserica
foliala Varzari

16) Ce clopote vechi sunt și ce inscripții au?

Clopotul e foarte
vechi - Inscripția nu
se poate lua fiind pusă pe un Clopot
Lusa e foarte veche, se face ca de cate
sa facut scrisor

17) Când s'a făcut ultima reparație mare a bisericii; s'a păstrat ce era vechi?

Ultima reparație s'a
făcut anul 1916 -
franco

18) Ce legende istorice se povestesc despre acest sfânt locaș?

Se spune despre acest
sf. locaș ca a fost
manastire. de altfel
de jur in prejur au fost biserici, unde
prin de de multe s'ar putea vedea ca a fost
manastire -

19) Ce lucruri istorice sunt prin prejur?: palate domnești, case boeresti, cule, case vechi țărănești, câmpuri de luptă, cruci de piatră mari (cu inscripția pe cât se poate descifra).

Locuri istorice nu sunt
nici palate domnești
Case boeresti sunt:
1) Carol familia Hristache
Naum, mostenite si locuite in preajma
de de Traian Naum - Epitrop
al bisericii - La intrare se gasesc
o plata de cari inscriptie nu o pot
descifra

Semnătura Parohului (Superiorului),

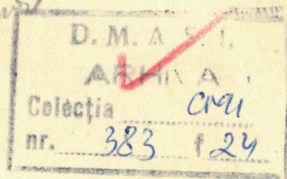
Sigiliul Bisericii (Mănăstirii)

Sachelari / Soveren

Argeș

com. Borlesti ✓
cat. Vârzar

are chestionar

Bis. parth. cu hramul Sf. Nicolae - se zice că a fost mănăstire - este de zid, cu sânmuri. A fost întemeiată la 1753¹ de d^{le} Toma Rătescu getrar și soția sa pupănița Bălășa. Alături cu întreaga familie de opt persoane sunt îngropăți în biserică.

Inscripții : „Această sfântă și dumnezească biserică cu hramul sfântul ierarh Nicolae, a fost zidită din început de d^{le} Toma Rătescu⁽²⁾ livil sethar și de soția sa pupănița Bălășa în anul dela Hristos 1753 și în timpul domniei lui Constantin Racoviță Voievod. Fiind ruinată s'a restaurat în anul 1889 cu ajutorul obștesc și al d^{le}ni Hagianof, proprietar, iar în zilele noastre cu binecuvântarea Prea Sf. nostru episcop Calist și sub domnia regelui Ferdinand I și s'a făcut acestui sfânt locaș mari și însemnate reparațiuni, cu sprijinul binevoitor al dăsei Bisericii, cu ajutorul obștesc și cu îndrumul și supravegherea (a) d^{le}ni Traian Naum proprietar.

Apurape de biserică au fost zidurile vechilor școlii. Bis. are pridvor are chemare la uși și la ferestre. Ingroparea e veche. Sfeșnice împăratiești vechi. Altarul e foarte vechi au inscripții scutite.

Reparația ultimă s'a făcut în 1916.

Legende: Biserica, se zice că a fost mănăstire.

Pietre cu inscripții: La intrarea pietrii

¹⁾ Anuarul C. Bis. an 1919 p. 275 : 1753-1756, s'a reparat la 1888

Comuna Borlești
Cămunul Vârzară

Biserica parohială cu hramul Sf. Nicolae -se zice că a fost mănăstire-. Este de zid, cu sânnuri. A fost întemeiată la 1753¹⁾ de Dl. Toma Rădescu șetrar și soția sa jupânița Bălașa. Ctitorii cu întreaga familie de 8 persoane sunt zugrăviți în biserică.

Inscripții: "Această Sfântă și dumnezească biserică cu hramul "Sf. ierarh Nicolae, a fost zidită din început de domnul "Toma Rădescu" biv vel Șetrar și de soția sa jupânița "Bălașa în anul dela Hristos 1753 și în timpul domni "ei lui Constantin Racoviță Voevod. Fiind ruinată "s'a restaurat în anul 1889 cu ajutorul obștesc și "al domn lui Hagianof, proprietar, iar în zilele "noastre cu binecuvântarea Prea Sfântului nostru "episcop Calist și sub domnia regelui Ferdinand I "i s'a fă cut acestui sfânt locaș, mari și însemnate "reparațiuni cu sprijinul binevoitor al Casei Bise- "ricei, cu ajutorul obștesc și cu îndemnul și "supravegherea (sic) domnului Traian Naum proprietar."

Aproape de biserică au fost zidurile vechilor chilii. Biserica are pridvor, are chenare la uși și la ferestre. Zugrăveala e veche. Sfeșnice împără-
tești vechi. Clopotul e foarte vechi are inscripții foarte vechi necitite.

Reparația ultimă s'a făcut în 1916.

Legende: Biserica se zice că a fost mănăstire.

Pietre cu inscripții: la intrare o piatră.

1) Anuarul Casei Bisericii anul 1909 pg.275: 1753-1756 s'a reparat la 1888

Bis. Borlești.

D. M. A. S. I.
ARHIVA
Colecția CMH
nr. 383 f. 26

Com. Borlești-Vârzar) jud. Argeș
Biserica parohială, cu hramul „Sf. Ierarch Nicolae”
Această comună se află la circa 14 km. Nord-Vest, pe șoseaua și calea ferată Pitesti - Curtea de Argeș. -

Biserica de zid, cu sămuri laterale, ^{cu pridor} fondată la anul 1753 de către Toma Rădescu bivol, Setrar și soția sa Jupânita Bălășa, care sunt zugrăviți în biserică împreună cu întreaga familie, compusă din opt persoane. -

Se zice că la început a fost așezare mănăstirească și că urmele fortelor chilii se mai vedeau până decurând. -

Ea a fost reparată în anul 1889 și în 1916, cu ajutorul obșterii, al Casei Bisericii și al proprietarilor moșii. -

Are pridor pe stâlpi, cheurac de piatră la uși și ferestre, timplă de zid și o turle de zidarie. -

Zugrăveala interioară este veche, în frescă. Are 2 icoane vechi împărătești, are icoane vechi, patru candelieri de argint, un disc, un chivot și un potir. - Clopotul este vechi de când s'a zidit biserica. Există la intrare o piatră cu inscripții, necitite. -

Cărțile vechi au fost duse la biserica filială din satul Vârzar. -

Nu există planuri și desene pentru această biserică.

Ea nu a fost vizitată de un delegat al Comis. Mon. Istorie. -

- După cât îmi amintesc, silueta ei, privită din tren, este f. svelta și bine proporționată. Din actele găsite, se pare că este completă și bine întreținută.

Cred că merită să fie clasată ca monument istoric, caracteristic al epocii secolului XVIII, din aceea regiune.

Anexe:

arhit. Eust Costescu

Chestionarul din 1921

Note descriptive

1949

Nu mai chestionari.

Doc. Inv. I

Bibliogr: Anuarul C. Bis. 1909, pag. 275. -

Anuarul Episcopiei Argeș, pag. 79.

Catagrafia " " pag. 6. (de T. Ionescu)